

Strategický plán rozvoje mikroregionu Moravskotřebovska a Jevíčska

Svazek II SWOT analýza mikroregionu Moravskotřebovska a Jevíčska

DHV CR, spol. s r.o.

Prosinec 1999

1. ÚVOD

Provedení SWOT analýzy je dalším postupovým krokem po zpracování profilu mikroregionu MTJ. Profil představuje analýzu stavu mikroregionu v základních odborných oblastech a vytváří výchozí poznatkovou základnu o mikroregionu MTJ.

SWOT analýza mikroregionu MTJ, která vycházela z profilu, byla zpracována týmem konzultantů DHV CR s.r.o. Členy Koordinační skupiny projektu a pracovních skupin byla provedena objektivizace jednotlivých poznatků SWOT analýzy s cílem určit priority.

2. CÍLE

Cílem SWOT analýzy je:

- stanovení silných a slabých stránek jednotlivých problémových oblastí mikroregionu
- odhalit příležitosti a ohrožení mikroregionu podle jednotlivých problémových oblastí
- výše uvedené provést v takové míře podrobnosti, umožňující formulovat klíčové problémy rozvoje mikroregionu a stanovit strategické cíle jeho rozvoje.

3. METODIKA

- SWOT analýza (**S**trong points, **W**weak points, **O**pportunities, **T**hreats) je standardní metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání.
- Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení.
- Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.
- Pro získání analytických poznatků SWOT analýzy bylo vycházeno výhradně z Profilu mikroregionu MTJ

Formulované analytické poznatky byly seřazeny podle problémových oblastí:

- A – Ekonomický rozvoj a zemědělství
- B – Rozvoj venkova a cestovního ruchu
- C – Infrastruktura a logistika
- D – Sociální rozvoj, vzdělanost a kultura

4. ANALYTICKÉ POZNATKY - SWOT ANALÝZA

V dále uvedených tabulkách jsou shromážděny analytické poznatky v členění podle výše uvedených problémových oblastí (list 1 až 8).

Výsledky SWOT analýzy budou využity:

- pro upřesnění kritických oblastí,
- jako základ pro zaměření celé rozvojové strategie mikroregionu MTJ,
- jako základ pro formulaci strategických cílů a následně strategických směrů a rozvojových aktivit,
- jako základ pro stanovení pozice mikroregionu MTJ v rámci okresu Svitavy i v rámci ČR.

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	EKONOMICKÝ ROZVOJ A ZEMĚDĚLSTVÍ	LIST: 1 <i>listů celkem: 8</i>
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Úspěšné přitažení zahraničních investorů v přirozených centrech mikroregionu – Moravské Třebové a Jevíčku • Aktivní zájem orgánů samosprávy o investice do průmyslových zón • Schválená a rozpracovaná územně plánovací dokumentace ve většině obcí a měst mikroregionu MTJ • Zemědělské podniky snižují nezaměstnanost zejména v okrajových venkovských obcích mikroregionu MTJ • Příznivá věková struktura a vysoký podíl produktivního obyvatelstva (65 %) • Vymezení rozvojových ploch a veřejně prospěšných staveb v územních plánech obcí • Potenciální trh levné pracovní síly • Dostatečný stupeň koncentrace zemědělské výroby • Příznivé klimatické a vegetační podmínky na většině mikroregionu MTJ • Dostatečný územní potenciál ZPF • Relativně nízká nezaměstnanost v Jevíčku (nižší než celorepublikový průměr) 	<ul style="list-style-type: none"> • Využití státní podpory pro rozvoj průmyslových zón a podnikání na pozemcích a v nemovitostech center mikroregionu MTJ - Moravská Třebová a Jevíčko • Využití podpůrných nástrojů na národní a mezinárodní úrovni pro hospodářsky slabé regiony • Vytváření komparativně výhodných podmínek pro umístění dalšího zahraničního kapitálu • Využití úspěšného vstupu zahraničních investic do místních výrobních společností k přitažení dalších zahraničních podniků • Rozvoj tržních segmentů s tradicí v regionu (příbory, vybavení domácnosti, kusová textilní výroba) • Podpora dopravní obslužnosti směrem k oblastem s deficitem pracovních sil • Rozvoj malého a středního podnikání ve venkovském prostoru • Rozvoj zařízení podnikatelské infrastruktury – podnikatelské inkubátory, malé hospodářské parky a servis • Nastartování vzdělávacích a informačních programů pro podnikatele • Možnost vzniku obytných center se zemědělskými komoditami • Rozvoj zpracovatelského průmyslu ve vazbě na zemědělskou prvovýrobu • Příznivé předpoklady pro rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství na celém území mikroregionu MTJ 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	EKONOMICKÝ ROZVOJ A ZEMĚDĚLSTVÍ	LIST: 2 <i>listů celkem: 8</i>
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká daňová výtěžnost obcí mikroregionu MTJ • Trvale vysoká průměrná míra nezaměstnanosti • Stagnující modernizace výrobních technologií • Nedostatečný finanční servis pro podnikatele a investory • Nízký stupeň spolupráce mezi podnikateli, orgány samosprávy a státní správy • Nižší průměrná úroveň vzdělání obyvatel ve srovnání s průměrem ČR • Nízká aktivita obyvatelstva mikroregionu ve správě věcí veřejných a v podnikání • Nízká přidaná hodnota v zemědělství • Nízká mobilita pracovní síly • Nízká úroveň v odvětví průmyslové výroby a služeb • Absence systematizovaných pasportů nemovitostí vhodných k podnikání • Nedořešené majetkové vztahy k pozemkům a nemovitostem vhodným pro podnikání • Podprůměrné mzdy a nízká koupěschopnost obyvatelstva • Živnostenské podnikání nevyužívá místní zdroje • Absence zpracovatelských kapacit pro tradiční zemědělské produkty • Postupný pokles nabídky volných pracovních míst v tradičních oborech • Nízký počet výrobních živností ve vztahu k počtu živností v oboru „koupě zboží a prodej“ • Absence venkovského průmyslu v obcích mikroregionu MTJ • Špatná ekonomická situace většiny textilních podniků • Absence velké stavební firmy nadregionálního významu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nárůst počtu dlouhodobě nezaměstnaných v mikroregionu MTJ • Klesající kupní síla a životní úroveň a další nárůst apatie obyvatel mikroregionu MTJ • Zhoršení postavení malých a středních podnikatelů na trhu v důsledku nedostupnosti malých úvěrů a nízké mobility kapitálu • Snížení schopnosti místního trhu práce absorbovat uvolněnou pracovní sílu • Další zhoršování výsledků místní ekonomiky – z důvodu nízkého podílu středních podniků - výrobních a obchodních společností • Další rozevírání „nůžek“ v zemědělství - trvalé cenové disproporce mezi cenami vstupů a výstupů • Pokračující devastace venkovského prostoru v důsledku nízké veřejné a podnikatelské aktivity obyvatel • Nedořešení restitucí nemovitého majetku a další zpoždění rozvoje na těchto nemovitostech 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	ROZVOJ VENKOVA A CESTOVNÍHO RUCHU	LIST: 3 listů celkem: 8
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha mikroregionu MTJ v dotyku s turisticky přitažlivými destinacemi na jižní a střední Moravě • Existence unikátní úzkorozchodné železniční trati Mladějov - Hřebeč a depa malých lokomotiv • Existence letiště ve Starém Městě • Vysoká kvalita životního prostředí • Turisticky zajímavá a přitažlivá krajina v letní i zimní sezóně • Hustá síť kvalitně značených pěších turistických tras • Mapová identifikace cyklotras v území • Stavebně-historické hodnoty v MPR Moravská Třebová, MPZ Jevíčko • Řada objektů zapsaných v seznamu nemovitých kulturních památek • Mimořádně vhodný terén pro pěší turistiku, cykloturistiku, běhy na lyžích a agroturistiku • Kvalitní stav přírody, botanicky zajímavé lokality • Relativně bezkonfliktní prostor z hlediska chráněných území 	<ul style="list-style-type: none"> • Propagace cestovního ruchu • Pořádání tradičních festivalů, trhů • Vytvoření nové koncepce rozvoje turistického ruchu pro mikroregion MTJ založené na specifických charakteristikách mikroregionu MTJ jako turistické destinace • Zlepšení výkonnosti místní ekonomiky v důsledku multiplikačního efektu cestovního ruchu na další oblasti podnikání • Profilace mikroregionu MTJ jako vhodného výchozího bodu k dosažení dalších turistických cílů v Čechách, na Moravě a v Polsku • Rozvoj muzea malých lokomotiv a podnikání na úzkorozchodné železnici • Využití stoupající obliby nových forem rodinné rekreace na venkově (agroturistika, letní byty) • Diferenciace a pestrost nabídky zařízení CR • Využití dynamického rozšiřování cykloturistiky ve všech věkových kategoriích a možnost rozvoje podnikatelských aktivit podél v terénu značených cyklistických tras • Využití podnikatelského potenciálu v oblasti pohostinství (vydaná živnostenská oprávnění) • Využití probíhající tvorby tzv. marketingových turistických regionů k prosazení identity a vymezení pozice mikroregionu MTJ v rámci nové „rajonizace“ České republiky • Produkce a propagace místních gastronomických specialit • Rozvoj tradičních řemesel na venkově 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	ROZVOJ VENKOVA A CESTOVNÍHO RUCHU	LIST: 4 listů celkem: 8
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nabídka ubytovacích kapacit v mikroregionu nevyhovuje parametrům poptávky (zejména v oblasti kvality služeb a typu ubytovacích zařízení) • Jazykové bariéry u obyvatel i profesionálních organizací v cestovním ruchu • Roztříštěný a nejednotný informační systém služeb cestovního ruchu v informačních střediscích mikroregionu MTJ • Nedostatečná propagace a marketing cestovního ruchu • Absence produktově orientovaného přístupu k cestovnímu ruchu na všech úrovních mikroregionu • Vysoký věk a zanedbanost bytového a stavebního fondu • Relativní nedostatek objektů individuální rekreace • Nedostatečná nabídka zařízení pro trávení volného času – obyvatel i návštěvníků • „Vlažný“ vztah k majetku, zejména v severní části MTJ • Nízká intenzita využití potenciálu některých památkově chráněných objektů • Existence architektonických „závad“ zejména na účelových stavbách pro zemědělskou výrobu • Dosud nevyvinutá identita na úrovni mikroregionu regionu • Zhoršování kvality ovzduší v zimním období v důsledku vysokého podílu lokálních topenišť na pevná paliva • Pokles zájmu o návštěvu rodných míst ze strany německých turistů 	<ul style="list-style-type: none"> • Obtížné získávání podnikatelských úvěrů pro podnikání v cestovním ruchu • Obtížná dostupnost informací o nabídce v cestovním ruchu • Zhoršování estetického dojmu z krajiny v důsledku nedostatečné péče o pozemky a sanace starých a černých skládek v některých obcích • Vysídlování mikroregionu • Omezená schopnost adekvátní reakce na poptávku z titulu jazykových bariér a neprofesionality v odvětví • Chybějící systém pobídek a motivačních kroků pro zapojení do „průmyslu cestovního ruchu“ • Další snižování ekologické stability krajiny • Neprofesionalita služeb • Pokračující chápání mikroregionu MTJ jako tranzitní destinace • Zpomalení rozvoje v důsledku nedořešené zemědělské transformace 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	INFRASTRUKTURA A LOGISTIKA	LIST: 5 <i>listů celkem: 8</i>
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Již pořízené, resp. dokončované, základní koncepční dokumenty pro rozvoj technické infrastruktury kryjící celé území mikroregionu (program rozvoje vodovodů a kanalizací, energetický koncept, studie dopravní obslužnosti) • Existence funkčního letiště ve Starém Městě • Rezervní kapacita pro napojení dalších odběratelů elektrické energie a zemního plynu • Dobrý stav distribučních sítí vn a transfostanic • Rekonstruovaná státní komunikace I/35 a částečný silniční obchvat města Moravská Třebová • Dostatečná kapacita ČOV v Moravské Třebové - Linhartice pro připojení okolních obcí • Dostatečná rezervní kapacita zdrojů pitné vody a soběstačnost v zásobování vodou prakticky na celém území mikroregionu MTJ • Vysoký počet obyvatel napojených na veřejný vodovod • Vysoký počet obyvatel připojených na telefonní síť 	<ul style="list-style-type: none"> • Možnost realizace chybějících ČOV s finanční pomocí podpůrných fondů EU • Napojení okresu na velkou dopravní infrastrukturu umožňující rozvoj podnikání a další příliv zahraničního kapitálu prostřednictvím R/35 a D/43 • Využití dostatečných rezerv v kapacitách distribučních sítí jako komparativní výhody pro získávání investic • Zlepšení stavu životního prostředí po dokončení plynofikace obcí • Využití stávajícího vysílače Kamenná Hůrka pro bezdrátový přenos dat • Rozvoj podnikatelských aktivit v blízkosti letiště ve Starém Městě 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	INFRASTRUKTURA A LOGISTIKA	LIST: 6 <i>listů celkem: 8</i>
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nízký podíl rychlostních komunikací a silnic I. třídy • Špatný technický stav místních a obslužných komunikací a státních komunikací II. a III. třídy • Nedostatečná nabídka zainvestovaných pozemků určených k rozvoji podnikání • Nedostatečná vybavenost území čistírnami odpadních vod • Špatný technický stav železničních tratí • Nízký podíl domácností napojených na veřejnou kanalizaci • Špatný technický stav rozvodných sítí vodovodů a kanalizací • Nízký počet plynofikovaných obcí • Problematická dopravní obslužnost veřejné hromadné přepravy v okrajových částech MTJ a v sobotu a neděli ve všech obcích • Špatný technický stav distribučních sítí NN 	<ul style="list-style-type: none"> • Riziko zrušení železniční tratě Česká Třebová - Chornice - Skalice • Snížení schopnosti mikroregionu MTJ přitahovat investory z titulu chybějícího napojení na velkou dopravní infrastrukturu ČR • Další zhoršování rentability spojů veřejné dopravy do vzdálených obcí • Zpoždování ve výstavbě čistíren odpadních vod a napojení na veřejnou kanalizaci s příslušnými důsledky na životní prostředí • Zvýšení rizika havárií na distribučních sítích vody a kanalizace • Omezení rozvoje území z důvodu stavební uzávěry v území vymezeném pro stavbu kanálu Dunaj-Odra-Labe 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	SOCIÁLNÍ ROZVOJ, VZDĚLANOST A KULTURA	LIST: 7 <i>listů celkem: 8</i>
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Vyvíjecí se tradice společenských, kulturních a sportovních akcí nadregionálního významu • Kulturně – historické bohatství městské památkové rezervace v Moravské Třebové a městské památkové zóny v Jevíčku • Existence bytového domu s pečovatelskou službou v Jevíčku a bytových domů s komplexní pečovatelskou službou a penzionu pro důchodce v Moravské Třebové • Pobočka VŠP - FŘIT HK v Moravské Třebové • Aktivní přístup samosprávy k řešení sociální problematiky seniorů • Ukončen proces optimalizace středních škol • Dobrovolná práce obyvatel mikroregionu v oblasti mimoškolních a volnočasových aktivit, zejména ve městech 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora středních škol s cílem zvýšení vzdělanosti v regionu • Rozšíření vzdělávací nabídky pro veřejnost • Příprava a zavedení vzdělávacího programu pro zaměstnance sociálních zařízení podle vzoru Phare • Pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí regionálního významu a zapojení mezinárodních partnerů (partnerská města, původní obyvatelé) • Twinning - výměna zkušeností, a osob a prohloubení spolupráce s partnerskými městy (Vlaardingen, Banská Štiavnica) • Další rozvoj neziskových organizací a stimulace k dobrovolné práci v sociální a kulturní oblasti 	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MTJ	SOCIÁLNÍ ROZVOJ, VZDĚLANOST A KULTURA	LIST: 8 <i>listů celkem: 8</i>
<i>SLABÉ STRÁNKY</i>	<i>OHROŽENÍ</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Útlum akutní lůžkové péče v Nemocnici Moravská Třebová • Přetrvávající sociální úpadek mikroregionu • Přetrvávající nízká úroveň vzdělanosti, zejména ve skupině maturantů i VŠ • Nedostatek komunálních bytů, zejména malometrážních • Ztížená dopravní obslužnost za vzděláním, kulturou a sportem • Nedostatečná prevence sociálně patologických jevů u mládeže • Periferní poloha v rámci ČR na okraji Čech a Moravy • Nedostatečná nabídka sportovních zařízení pro trávení volného času mimo centra mikroregionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Další prohlubování nerovnováhy na trhu práce a růst strukturální nezaměstnanosti • Vylidňování mikroregionu v důsledku neuplatnění na trhu práce a nedostatku bytů • Zhoršování stavu kulturně-historických památek z důvodu nedostatku finančních prostředků na obnovu a rozvoj • Rizika dalšího nárůstu kriminality mládeže v důsledku špatné příjmové situace rodin s dětmi a omezenému přístupu k placeným zájmovým kroužkům a aktivitám • Zhoršující se technický stav Domova důchodců z důvodu nedostatku financí 	